

УДК 811.161.2'42:355.01:808.51-057.177.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2663-6042.23.2025.8>

АСОЦІАТИВНА МЕРЕЖА «ВІЙНА» В ПРОМОВАХ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО

Дружбяк С. В., Рубай Ю. А.

Національний університет «Львівська Політехніка»

Стаття репрезентує дослідження асоціативної мережі лексеми **війна** у публічних виступах Президента України Володимира Зеленського. Сучасна політична комунікація, особливо в умовах війни, є потужним інструментом впливу на громадську думку, формування національної ідентичності та мобілізації суспільства. У статті проаналізовано способи використання слова **війна** і пов'язаних з ним понять у публічних промовах Президента України Володимира Зеленського. Мета дослідження – з'ясувати, як сформовано асоціативну мережу цього концепту в політичному дискурсі та які смисли закладено у використанні словосполучення.

За допомогою корпусної платформи Sketch Engine створено корпус текстів Zelenskyi's Speeches, що охоплює понад 33 тисячі слів із промов Президента. Із застосуванням функцій Keywords визначено ключові слова й словосполучення (n-grams), які найчастіше вживаються зі словом **війна**. На основі функцій Word Sketch і Thesaurus встановлено типові граматичні ролі слова **війна** та виявлено близькі за змістом лексеми.

Здійснено порівняльний аналіз концепту ВІЙНА з лексемами **агресія**, **вторгнення** та **боротьба**. Простежено, що ці слова мають подібні й відмінні конотації: «війна» описує тривалий конфлікт, «агресія» – його початок і моральну оцінку, «вторгнення» – конкретну подію, а «боротьба» – метафоричну активність.

На завершальному етапі побудовано асоціативну мережу концепту ВІЙНА, яка охоплює ключові групи понять: **учасники війни**, **дії**, **наслідки**, **емоції**, **цінності**.

Результати доводять, що у промовах Зеленського війну представлено як багатогранне явище: одночасно як реальний збройний конфлікт, як моральну боротьбу, як загрозу та як заклик до єдності. Наголошено, що використані мовні засоби мають високий емоційний потенціал і спрямовані на мобілізацію, підтримку та зміцнення патріотичного духу українського суспільства.

Ключові слова: війна, асоціативна мережа, політичний дискурс, корпусна лінгвістика, Sketch Engine, колокації, концепт.

Druzhbiak S. V., Rubai Y. A. Association Network "War" in the Speech of Volodymyr Zelenskyy. The article represents a study of the associative network of the lexeme war in public speeches of the President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy. Modern political communication, especially in times of war, is a powerful tool for influencing public opinion, forming national identity, and mobilizing society.

The paper analyzes how the word war and related concepts are used in public speeches of the President of Ukraine Volodymyr Zelensky. The study aims to identify how the associative network of this concept is formed in political discourse, and what meanings are embedded in the used word combinations.

The analysis was carried out using the Sketch Engine corpus platform. First, a corpus of Zelensky's Speeches texts was created, which includes more than 33 thousand words from the President's speeches. At the second stage, using the Keywords function, keywords and frequent word combinations (n-grams) that most often occur next to the word war were identified. Next, based on the Word Sketch and Thesaurus functions, typical grammatical roles of the word war were analyzed and lexemes close in meaning were identified.

A separate stage of the study involved a comparative analysis of the concept war with the lexemes aggression, invasion and struggle. It was found that these words have similar but different connotations: "war" describes a long-term conflict, "aggression" – its beginning and moral assessment, "invasion" – a specific event, and "struggle" – a metaphorical activity.

At the final stage, an associative network of the concept "war" was constructed, which includes key groups of concepts: war participants, actions, consequences, emotions, values. The results prove that in Zelenskyy's speeches, war is presented as a multifaceted phenomenon: simultaneously as a real armed conflict, as a moral struggle, as a threat and as a call for unity. The language tools used have a high emotional potential and are aimed at mobilizing, supporting and strengthening the patriotic spirit of the Ukrainian society.

Key words: war, associative network, political discourse, corpus linguistics, Sketch Engine, collocations, concept.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. Сучасна політична комунікація, особливо в умовах війни, стає потужним інструментом впливу на громадську думку, формування національної ідентичності та мобілізації суспільства. У центрі такого дискурсу перебуває мова політичного

лідера, яка в екстремальних умовах виконує не лише інформативну, а й емоційну, мобілізаційну, мотиваційну та символічну функції. Одним з основних концептів сучасного українського політичного дискурсу є концепт **ВІЙНА**, надто після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну 2022 року.

Незважаючи на велику кількість досліджень, присвячених політичному дискурсу в умовах збройних конфліктів, асоціативна структура цього дискурсу, зокрема й у межах публічних виступів Володимира Зеленського, ще не була об'єктом системного вивчення. Постає потреба з'ясувати, які мовні одиниці найчастіше асоціюються з поняттям *війна* у промовах Президента України, як вони змінюються залежно від ситуації, адресата або риторичної мети. Актуальність теми зумовлена низкою факторів. Війна, яка триває в Україні, кардинально змінила дискурс української влади. Аналіз мови Володимира Зеленського допоможе зрозуміти, як політична риторика адаптується до воєнних умов, які мовні засоби формують національну єдність, опір і мотивацію громадян. Вивчення асоціативної мережі дає змогу побачити, як саме мовець структурує концепт *ВІЙНА*, які смисли та емоційні акценти він включає в мовний образ подій і як це впливає на свідомість реципієнта. Сьогодні недостатньо робіт присвячено саме асоціативному аналізу політичного дискурсу воєнного часу, тим паче крізь призму однієї ключової лексики. Це дає змогу запропонувати новий підхід до аналізу політичної риторики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічну основу дослідження асоціативних мереж з використанням текстових корпусів становлять наукові розвідки як українських, так і зарубіжних лінгвістів. Серед них варто відзначити роботи Л. Я. Брославської [2; 3; 4], В. В. Верьовкіна [5], Т. В. Бобкової [1], І. П. Ділай та М. П. Ділай [6], С. В. Дружб'як та А. В. Рій. [7], У. Б. Марчук [8], Н. М. Сологуб [9], І. О. Стаднік [10], Г. М. Яворської [11], М. Н. Agar [12], С. N. Ball [13], J. Sinclair [14], J. Deesee [15] та D. Z. Tay [16]. Зокрема, студія J. Sinclair присвячена вивченню колокаційних зв'язків та принципів формування конкордансів у межах корпусної лінгвістики. Ці дослідження створюють ґрунт для аналізу асоціативної мережі як інструменту інтерпретації політичної мови в умовах війни [14]. Л. Я. Брославська розглядає вербалізацію концепту *WAR / ВІЙНА* через метафоричні засоби мови [2; 3; 4]. В. В. Верьовкін характеризує концепт *ВІЙНА* в контексті античного греко-римського суспільства [5]. У статті Т. В. Бобкової висвітлено засади ключових лінгвістичних підходів (передусім корпусного) до дослідження колокацій, проаналізовано труднощі, пов'язані з дефініцією терміна *колокація*, та уточнено його зміст у широкому і вузькому значеннях [1]. І. П. Ділай та М. П. Ділай опрацювали лінгвістичну літературу на предмет вирізнення сучасних підходів до вивчення частотності [6]. Н. М. Сологуб здійснила концептуалізацію лексики *війна* з оперттям на художні тексти Олеся Гончара, зосередивши увагу на мовних засобах вираження трагізму війни [9]. Розвідка J. Deesee заклала підґрунтя для розуміння того, як асоціації між словами можуть відображати семантичні зв'язки в мові та мисленні, що має значення для подальших студій у галузі психолінгвістики та когнітивної психології [15]. У статті С. В. Дружб'як та А. В. Рій окреслено теоретичні засади поняття *асоціативна мережа* та

проведено практичний аналіз асоціативних зв'язків лексики *криза* на основі корпусу промов Джо Байдена. Дослідження охоплює період з лютого 2022 до лютого 2023 року та зосереджено на методах побудови асоціативних мереж, що базовані на текстах виступів Байдена. Автори порівнюють результати, отримані за допомогою різних підходів, й висновують щодо їхньої ефективності виявляти семантичні зв'язки, що дає змогу глибше зрозуміти концептуалізацію поняття *криза* в політичному дискурсі [7]. У розвідці І. О. Стаднік проаналізовано основні стратегії та прийоми, які застосовують перекладачі для адекватного відтворення концепту *WAR/ ВІЙНА* в поезії на військову тематику [10].

Формулювання мети і завдань статті. Метою цього дослідження є комплексний аналіз асоціативної мережі, пов'язаної з концептом *ВІЙНА* у публічних промовах Президента України Володимира Зеленського. Основну увагу зосереджено на виявленні домінуючих смислових зв'язків, лексико-семантичних особливостей та функціональних характеристик концепту *ВІЙНА* в контексті сучасного політичного дискурсу в умовах війни.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконати такі **завдання**: по-перше, розглянути теоретичні засади асоціативної лінгвістики та підходи до вивчення асоціативних полів; по-друге, зібрати й проаналізувати корпус текстів промов Володимира Зеленського, у яких репрезентовано концепт *ВІЙНА*; по-третє, на основі аналізу виокремити асоціативне поле досліджуваної лексики та визначити його структуру, зокрема ядро і периферію; по-четверте, дослідити прагматичні, семантичні та стилістичні функції мовних одиниць, що формують асоціативну мережу; і, нарешті, по-п'яте, схарактеризувати роль концепту *ВІЙНА* у формуванні риторичної та смислової структури публічних виступів у політичному дискурсі Президента України.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою глибшого розуміння функціонування концепту *ВІЙНА* в сучасному політичному дискурсі проведено комплексний аналіз промов Президента України Володимира Зеленського за допомогою корпусної лінгвістики. Основним інструментом дослідження вибрано програмне забезпечення *Sketch Engine*, яке дає змогу швидко і якісно опрацювати великі обсяги текстових даних, виявляти ключові слова, сталі словосполучення (n-grams), характерні колокації та інші статистично значущі мовні одиниці. Дослідження проведено кількома етапами.

Етап 1. Спочатку створюємо корпус текстів із промовами Володимира Зеленського – *Zelenskyi's Speeches*.

Етап 2. Далі будемо досліджувати ключові слова в корпусі за допомогою інструменту *Keywords*. На рис. 1 бачимо результати пошуку ключових слів (n-grams) та ключових слів (single words) у нашому корпусі.

Отже, аналіз ключових слів показав домінування лексики, пов'язаної з війною, боротьбою, захистом свободи та протидією агресії. Це підтверджує центральну роль теми війни в публічних виступах Зеленського.

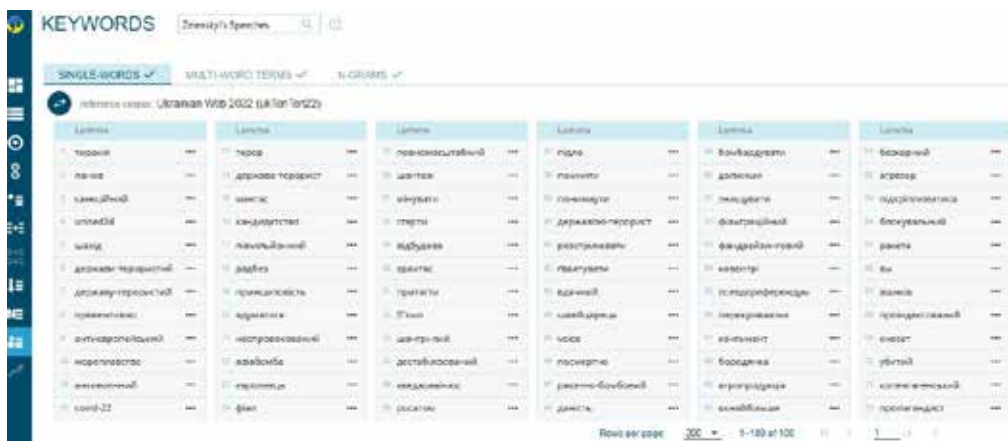


Рис. 1. Keywords (single words)

Етап 3. Побудуємо n-gram на основі ключових слів. N-gram – це послідовність з n елементів. Із семантичного погляду, це може бути послідовність звуків, складів, слів або букв. На практиці частіше трапляється N-grams як ряд слів (стійкі словосполучення називають *колокацією*).

Як бачимо з рис. 2, у наших результатах пошуку 2 n-grams переважають колокації конструкції **N+N** та **Adj+N**. Наприклад,

1) І зараз, реагуючи на **російський терор**, на псевдореферендуми й **спробу анексії** нашої території, ми можемо застосувати **формулу миру** так, щоб у держави-терориста не залишилося жодного шансу.

2) Бо насправді неможливо залишатись осторонь від того, що у XXI столітті у **центрі Європи** на **мирні міста** летять сотні ракет та авіабомб.

3) І ви всі бачили, що наробили **російські оку-
панти** в нашому місті Бучі.

З рис. 3 бачимо, що 3 n-gram колокації здебільшого складаються з прийменника, наприклад: *Росія проти України, на полі бою, для кожного й кожної*; сполучника: *пані та панове, захист свободи й демократії* та інші. Переважають прийменники – *в, на, для*. На рис. 4 представлено застосування функції *Concordance* для 3 n-gram.

Результати аналізу 2-grams і 3-grams свідчать про активне використання стійких словосполучень, головню конструкцій типу *іменник + іменник* та прийменникових зворотів. Це вказує на стійку концептуалізацію *війни* через компактні, змістовні мовні структури.

Етап 4. Для поглибленого вивчення концепту *ВІЙНА* в досліджуваному корпусі використовуємо інструмент *Word Sketch*, доступний у *Sketch Engine*. Ця функція дає змогу отримати узагальнення граматичних і колокаційних характеристик слова: виявити, які лексеми найчастіше вжиті з досліджуваним словом, яку граматичну роль виконують (підмет, додаток, означення тощо) (див. рис. 5).

На рис. 6 представлено результати аналізу ключових слів у корпусі *Zelenskyi's Speeches* за допомогою функції *Keywords (single words)*. Серед найбільш частотних одиниць зафіксовано лексеми, що безпосередньо пов'язані з темою війни, агресії, боротьби за свободу, а також зі словами високого емоційного забарвлення. Це свідчить про те, що промови Зеленського мають яскраво виражену тематичну спрямованість на опис реалій війни, мобілізацію суспільства, консолідацію міжнародної підтримки. Переважання таких лексем показує центральність теми війни в політичному дискурсі цього періоду.



Рис. 2. Keywords (2 n-grams)



Рис. 3. Keywords (3 n-grams)



Рис. 4. Concordance для 3 n-gram Росії проти України



Рис. 5. Word Sketch для слова війна

Рис. 7 ілюструє пошук стійких словосполучень із двох елементів (2-grams).

У знайдених колокаціях переважають конструкції типу **іменник + іменник** (наприклад, «держави-терористи», «авіаудар ворога») та **прикметник + іменник** (наприклад, «антивоєнна коаліція»). Це вказує на те, що поняття, пов'язані з війною, у промовах Зеленського подаються переважно через чіткі, стислі словосполучення, які мають високий емоційний та оцінний потенціал. Така структура мови сприяє швидкому сприйняттю основних меседжів аудиторією та посиленню емоційного впливу.

Отже, виявлені колокації підтверджують тенденцію до поєднання концепту *ВІЙНА* з такими поняттями, як «*терор*», «*агресія*», «*оборона*», «*захист*». Структура словосполучень підкреслює високий

рівень емоційного навантаження у промовах. Функція *Word Sketch* дозволила виявити типові граматичні ролі слова «*війна*» у корпусі: здебільшого як об'єкт або суб'єкт дії. Отримані результати демонструють, як концепт *ВІЙНА* синтаксично й семантично інтегрується в структуру промов.

Етап 5. Для подальшого поглиблення аналізу концепту *ВІЙНА* використано функцію *Thesaurus* у *Sketch Engine* (див. рис. 9–10). Цей інструмент автоматично генерує список слів-синонімів або слів, що належать до однієї семантичної категорії, на основі контексту їхнього вживання у вибраному корпусі. Особливістю цієї функції є те, що список формується безпосередньо з реальних мовних даних корпусу, а не з готових словників, що забезпечує високу релевантність результатів для конкретного

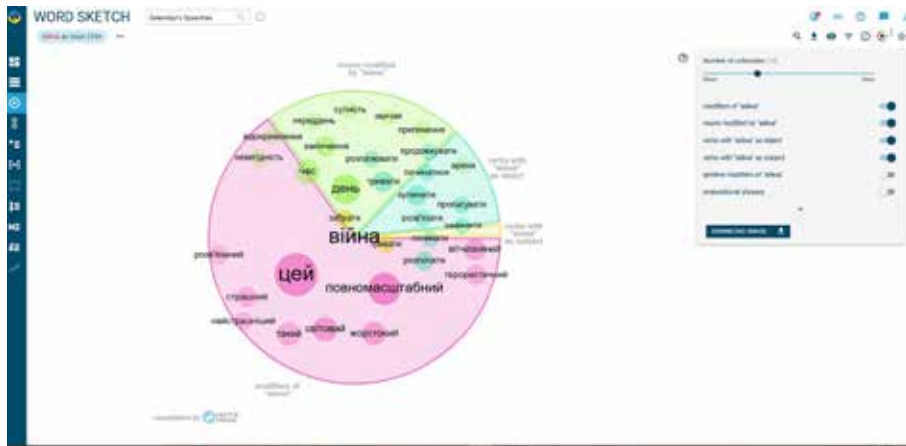


Рис. 6. Візуалізація слова *війна* зі словами-колокатами

дискурсу. У більшості корпусів функція підтримує тільки іменники, прикметники, дієслова та прислівники.

Використання *Thesaurus* уможливило простежити, які лексеми опиняються в одному семантичному полі з концептом *ВІЙНА* у промовах Володимира Зеленського, що, своєю чергою, сприяє виявленню основних тематичних ліній, асоціацій і способів концептуалізації війни в політичному дискурсі. На рис. 9 репрезентовано такі лексеми

в семантичному полі з концептом *ВІЙНА*, як: *вторгнення, агресія, політика, сила, загроза* та інші.

На рис. 10 показано результати аналізу стійких словосполучень з трьох елементів (3-grams).

Більшість виявлених колокацій містять **прийменникові конструкції** («на полі бою», «в умовах війни», «для кожного й кожної») або **сполучникові зв'язки** («пані та панове», «захист свободи й демократії»). Домінування прийменників і сполучників свідчить про складнішу синтаксичну організацію промов, де

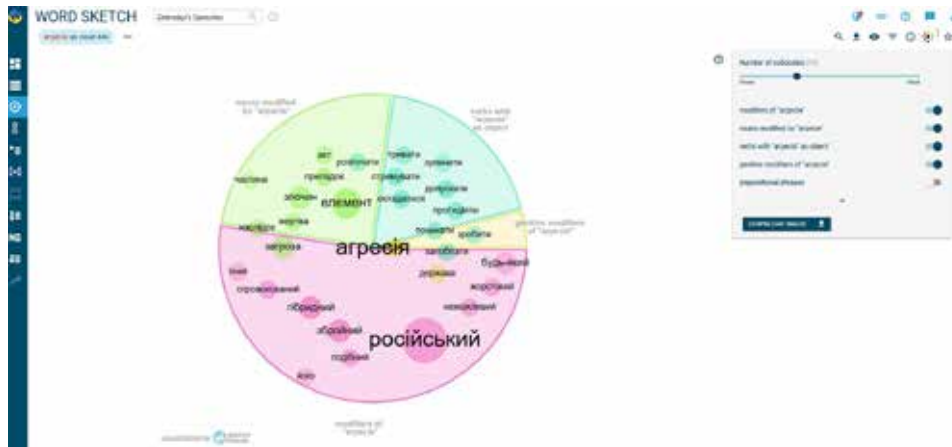


Рис. 7. Візуалізація слова *агресія* зі словами-колокатами

The screenshot displays the Thesaurus application interface. At the top, there is a search bar labeled "Thesaurus" and "Zetland's Speeches". Below the search bar, a list of words is shown, each with its frequency. The words are organized into a grid of 10 columns and 4 rows. The words are: "архитектура", "культура", "экономика", "экология", "культура", "культура", "культура", "культура", "культура", "культура". The frequencies are: 22, 24, 120, 44, 81, 19, 17, 37, 32, 30. The interface also includes a sidebar with navigation icons and a footer with pagination information: "Rows per page: 200", "1 - 52 of 52".

Рис. 8. Thesaurus для слова *війна*

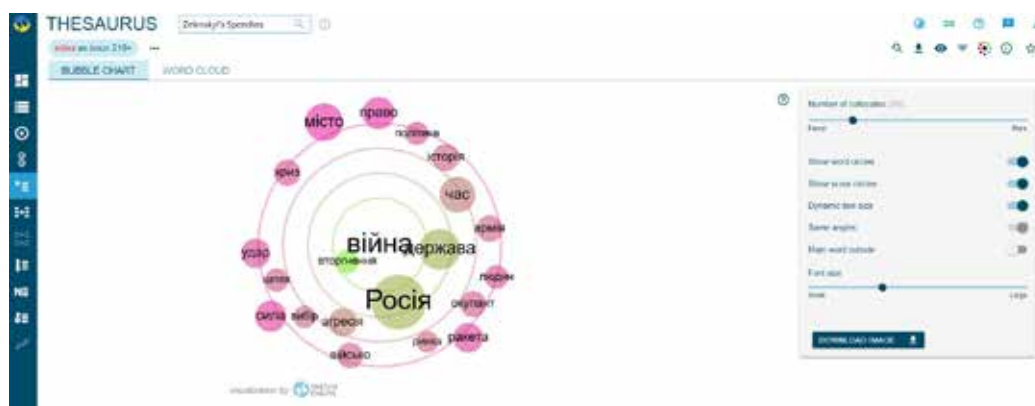


Рис. 9. Візуалізація слова *війна* з лексемами в одному семантичному полі



Рис. 10. Порівняння «війна» – «боротьба»

акцентовано не лише називання явищ, а й встановлення логічних зв'язків між поняттями. Це допомагає підсилити аргументацію, забезпечити логічність і переконливість політичних висловлювань.

Аналіз за допомогою функції *Thesaurus* показав, що концепт *ВІЙНА* утворює семантичне поле разом з такими поняттями, як «*битва*», «*агресія*», «*оборона*», «*боротьба*». Це підтверджує широкое значення неохолоплення концепту в дискурсі Зеленського.

Етап 6. Для поглиблення аналізу концепту *ВІЙНА* в корпусі *Zelenskyi's Speeches* вирішено застосувати інструмент *Word Sketch Difference*. Ця функція у *Sketch Engine* дає змогу порівнювати вживання тієї самої лексики в різних підкорпусах або з'являтися вживання різних лексем через аналіз їхніх колокацій.

У межах нашого дослідження *Word Sketch Difference* використовують для порівняння концептуально близьких понять таких як «війна» – «боротьба», «війна» – «агресія» та «війна» – «вторгнення» з метою виявити специфіку функціонування їх у політичному дискурсі (див. рис. 10–11).

На рис. 10 представлено результати порівняння вживання лексем *війна* та *боротьба* у промовах Володимира Зеленського. Аналіз за допомогою функції *Word Sketch Difference* показує, що, хоча обидва слова мають спільні конотативні риси,

«*війна*» частіше асоціюється з прямими проявами збройного конфлікту (наприклад, «*війна проти*», «*вести війну*»), тоді як «*боротьба*» уживається в ширшому метафоричному сенсі (наприклад, «*боротьба за свободу*», «*боротьба проти агресії*). Це вказує на те, що словом *боротьба* позначають не лише воєнні дії, а й ширші соціально-політичні процеси.

Рис. 11 демонструє зіставлення лексем *війна* та *агресія*. Порівняльний аналіз показує, що «агресія» вживається переважно для підкреслення початку чи незаконності воєнних дій (наприклад, «акт агресії», «збройна агресія»), тоді як «війна» описує сам процес тривалого протистояння. Вживання терміна *агресія* в риториці Зеленського зазвичай має емоційно засуджувальний характер і акцентує на відповідальності агресора.

На рис. 12 подано порівняння використання слів *війна* та *вторгнення*. Тут видно, що «вторгнення» має більш конкретний та локалізований характер уживання – зазвичай стосується моменту початку збройних дій чи акту порушення територіальної цілісності («вторгнення на територію», «початок вторгнення»). «Війна» ж, на відміну від «вторгнення», охоплює ширший процес протистояння і має більш загальне значення в політичному дискурсі.



Рис. 11. Порівняння «війна» – «агресія»



Рис. 12 Порівняння «війна» – «вторгнення»

Таким чином, застосування *Word Sketch Difference* допомагає простежити динаміку сприйняття війни в риториці президента Володимира Зеленського, виявити зміщення акцентів у тематиці та емоційному забарвленні промов залежно від контексту та етапу війни.

Функція *Word Sketch Difference* дала змогу встановити, що концепт *ВІЙНА* у промовах Зеленського тісно пов'язаний з поняттями «*боротьба*», «*агресія*» та «*вторгнення*», однак кожне із цих слів має власну прагматичну специфіку:

- 1) «*війна*» – широка темпоральна та емоційна рамка;
- 2) «*боротьба*» – акцент на опір і цінності;
- 3) «*агресія*» – фокус на засудженні дій агресора;
- 4) «*вторгнення*» – конкретний акт воєнного початку.

Ці спостереження уможливають зрозуміти, як через лексику формується сприйняття війни в політичному дискурсі.

Отже, порівняння концептів *ВІЙНА*, *БОРОТЬБА*, *АГРЕСІЯ* та *ВТОРГНЕННЯ* виявило специфічні особливості їхнього функціонування: *ВІЙНА* має найбільш загальне і тривале значення, тоді як *АГРЕСІЯ* і *ВТОРГНЕННЯ* фіксують початкові етапи конфлікту, а *БОРОТЬБА* часто використовується в метафоричному сенсі.

Асоціативна мережа для концепту *ВІЙНА* (див. Таблицю 1) побудована на основі аналізу ключових

слів, що характеризують цей концепт, із подальшим виділенням основних категорій, які відображають сутність і контекст війни. З огляду на засвідчену в таблиці частотність визначено групи термінів, що мають тісний зв'язок з війною. Це дає змогу створити структуру, яка візуалізує основні зв'язки між поняттями, що описують як явища, так й інструменти, наслідки та учасників війни [5, 96].

ВІЙНА є базовим поняттям, навколо якого розгортаються інші ключові терміни. Це глобальний концепт, що містить у собі широкий спектр значень – від агресії до тероризму та руйнувань. Усі інші терміни можна умовно класифікувати за кількома категоріями, що взаємопов'язані через різні аспекти війни [5, 97].

На основі аналізу корпусу *Zelenskyi's Speeches* з використанням інструментів *Sketch Engine* (*Keywords*, *Word Sketch*, *Thesaurus*, *Word Sketch Difference*) здійснено побудову асоціативної (колокаційної) мережі концепту *ВІЙНА*.

Виявлені колокації демонструють, що лексема *війна* активно поєднується з такими поняттями, як «*агресія*», «*оборона*», «*битва*», «*вторгнення*», «*терор*», «*захист*», «*мир*», «*перемога*», що свідчить про комплексне осмислення війни як багатогранного явища. У центрі мережі знаходиться концепт *ВІЙНА*, який пов'язаний як з діями (наприклад, «*вести війну*», «*закінчити війну*»), так і з наслідками («*руйнування міст*», «*жертви*

Таблиця 1

Асоціативна мережа концепту ВІЙНА

Тематична група	Лексеми
Учасники війни	агресор, держави-терористи, ворог, окупант
Типи дій та методи ведення війни	бомбити, атакувати, вторгнення, авіабомба, ракетний удар
Наслідки війни	руйнування, жертви, терор, посмертно
Соціальні реакції та позиції	антивоєнний, захист, боротьба за свободу
Мета та цінності	перемога, мир, безпека, свобода

війни») та емоційними оцінками («жах війни», «героїзм у війні»).

Компонентний аналіз засвідчив, що ядро асоціативної мережі становлять найбільш частотні та емоційно забарвлені лексеми, які мають безпосередній зв'язок з реаліями війни. Периферія мережі включає менш частотні або більш загальні поняття, наприклад: «ціна миру», «шлях до перемоги».

Семантичний аналіз виявив, що у промовах Зеленського концепт ВІЙНА часто осмислюється не лише як фізичне зіткнення, а і як **боротьба за національні цінності, свободу та майбутнє**. Через численні асоціації «війна» концептуалізується водночас як трагедія і як необхідність захисту власної державності. Асоціативна мережа для концепту ВІЙНА є комплексною системою, у якій кожне слово має певну функцію та значення. Ця структура дає змогу краще зрозуміти зв'язки між різними аспектами війни – від учасників до наслідків, а також до психологічних і соціальних реакцій на військові дії. Усі ці елементи разом створюють інтегровану картину,

яка сприяє глибшому осмисленню концепту ВІЙНА в сучасному суспільстві.

Висновки та перспективи досліджень. Результати дослідження підтверджують, що асоціативна мережа концепту ВІЙНА в політичному дискурсі Володимира Зеленського є складним комунікативним механізмом. Вона забезпечує не лише опис реальності війни, але й виконує стратегічні функції впливу, мобілізації, переконання та формування спільної національної ідентичності.

Отримані результати можуть бути використані для подальших досліджень політичної риторики воєнного часу, когнітивно-дискурсивних стратегій у кризових умовах та для аналізу мовної репрезентації колективного досвіду війни у сучасній Україні. Результати дослідження також можуть бути корисними для політологів, лінгвістів, журналістів, психологів, фахівців з комунікацій і студентів гуманітарних спеціальностей, а також для розробки стратегій ефективної публічної комунікації в умовах криз.

ЛІТЕРАТУРА

- Бобкова Т. В. Теоретико-методологічні підходи до вивчення колокацій. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія*. 2014. № 17 (2). С. 14–22.
- Брославська Л. Я. Метафоричні засоби вербалізації концепту WAR / ВІЙНА в ідіодискурсі Е. Гемінгвея. *Нова філологія*. 2014. № 66. С. 34–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_66_8 (дата звернення: 22.04.2025).
- Брославська Л. Я. Номінативний простір концепту WAR / ВІЙНА в американській мовній картині світу. *Англістика та американістика*. 2016. Вип. 13. С. 27–32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/antame_2016_13_8 (дата звернення: 22.04.2025).
- Брославська Л. Я. Образно-ціннісний складник концепту WAR / ВІЙНА в американській мовній картині світу. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (мовознавство)*. 2015. № 4. С. 22–27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvddpufm_2015_4_6 (дата звернення: 22.04.2025).
- Верховкін В. В. Антропоморфізація концепту ВІЙНА в міфологічній свідомості давніх народів. *Система і структура східнослов'янських мов*. 2012. Вип. 4. С. 95–103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sissm_2012_4_12 (дата звернення: 12.04.2025).
- Ділай І. П., Ділай М. П. Роль частотності у лінгвістичних дослідженнях. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. № 21. С. 146–151.
- Дружб'як С. В., Рій А. В. Асоціативна мережа 'криза' в промовах Джо Байдена. *Львівський філологічний часопис*. 2023. № 13. С. 59–64. URL: <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/philology/article/view/2593> (дата звернення: 02.04.2025).
- Марчук У. Б. Асоціативний потенціал лінгвокультурних концептів у різносистемних мовах : дис. на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук : 10.02.15. Київ, 2009. 234 с.
- Сологуб Н. М. Концептуалізація лексеми «війна» в мовотворчості Олеса Гончара. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2015. Вип. 13. С. 350–355. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhSt_2015_13_51 (дата звернення: 02.04.2025).
- Стаднік І. О. Концепт WAR/ВІЙНА в дискурсі поезії військової тематики : перекладознавчий аспект. *Молодий вчений*. 2015. № 5 (3). С. 21–26. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_5\(3\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_5(3)_7) (дата звернення: 22.04.2025).
- Яворська Г. М. Концепт ВІЙНА : семантика і прагматика. *Стратегічні пріоритети. Серія : Філософія*. 2016. № 1. С. 14–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/spa_2016_1_4 (дата звернення: 12.04.2025).
- Agar M. H. Political talk : Thematic analysis of a policy argument. Power through discourse / L. Kedar (ed.). Norwood, NJ : Ablex, 1987. P. 113–126.
- Ball C. N. Tutorial Notes : Concordances and Corpora. 1996. URL: <http://www.geo.rgetown.edu/cball/corpora/tutorial.html> (дата звернення: 12.04.2025).

14. Sinclair J. Corpus, Concordance, Collocation. Oxford, UK : Oxford University Press, 1991. 170 p.
15. Deese J. On the structure of associative meaning. *Psychological Review*. 1962. Vol. 69 (3). P. 161–175.
16. Tay D. Z. Lakoff and the Theory of Conceptual Metaphor. *Bloomsbury Companion to Cognitive Linguistics* / J. Littlemore, J. Taylor (eds.). Bloomsbury Academic : An imprint of Bloomsbury Pub. Plc, 2014. P. 49–60.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

17. Промови та звернення. URL: <https://www.president.gov.ua/news/speeches> (дата звернення: 30.03.2025).
18. Sketch Engine. URL: <http://www.sketchengine.co.uk> (дата звернення: 11.04.2025).

REFERENCES

1. Bobkova, T. V. (2014). Teoretyko-metodolohichni pidkhody do vyvchennia kolokatsii [Theoretical and methodological approaches to the study of collocations]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho linhvystychnoho universytetu. Seriya: Filolohiia*, 17 (2), 14–22 [in Ukrainian].
2. Broslavska, L. Ya. (2014). Metaforychni zasoby verbalizatsii kontseptu *WAR / VIINA* v idiodyskursi E. Geminhevia [Metaphorical means of verbalizing the concept of *WAR* in E. Hemingway's idiodiscourse]. *Nova filolohiia*, 66, 34–39. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_66_8 (data zvernennia: 22.04.2025) [in Ukrainian].
3. Broslavska, L. Ya. (2016). Nominatyvnyi prostir kontseptu *WAR / VIINA* v amerykanskkii movnii kartyni svitu [The nominative space of the concept war in the American linguistic picture of the world]. *Anhlistyka ta amerykanistyka*, 13, 27–32. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/antame_2016_13_8 (data zvernennia: 22.04.2025) [in Ukrainian].
4. Broslavska, L. Ya. (2015). Obrazno-tsinnisnyi skladnyk kontseptu *WAR / VIINA* v amerykanskkii movnii kartyni svitu [The figurative and value component of the concept *WAR* in the American linguistic picture of the world]. *Naukovyi visnyk Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya: Filolohichni nauky (movoznavstvo)*, 4, 22–27. Retrieved from: URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvddpufm_2015_4_6 (data zvernennia: 22.04.2025) [in Ukrainian].
5. Verovkin, V. V (2012). Antropomorfizatsiia kontseptu *VIINA* v mifolohichnii svidomosti davnikh narodiv. Systema i struktura skhidnoslovianskykh mov [Anthropomorphization of the concept of *WAR* in the mythological consciousness of ancient peoples]. *Systema i struktura skhidnoslovianskykh mov*, 4, 95–103. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sissm_2012_4_12 (data zvernennia: 22.04.2025) [in Ukrainian].
6. Dilai, I. P., Dilai, M. P. (2022). Rol chastotnosti u linhvystychnykh doslidzhenniakh [The role of frequency in linguistic research]. *Zakarpatski filolohichni studii*, 21, 146–151 [in Ukrainian].
7. Druzhibiak, S., Rii, A. (2023). Asotsiatyvna merezha ‘kryza’ v promovakh Dzho Baidena [Association network “crisis” in Joe Biden’s speeches]. *Lvivskyi filolohichnyi chasopys*, 13, 59–64. Retrieved from: <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/philology/article/view/2593> (data zvernennia: 02.04.2025) [in Ukrainian].
8. Marchuk, U. B. (2009). Asotsiatyvnyi potentsial linhvokulturnykh kontseptiv u riznosystemnykh movakh [Associative Potential of The Linguistic and Cultural Concepts in the Languages of Different Systems]. (Dysertatsiia kandydata filolohichnykh nauk). Kyiv [in Ukrainian].
9. Solohub, N. M. (2015). Kontseptualizatsiia leksemy “viina” v movotvorchosti Olesia Honchara [Conceptualized of lexeme “war” in the novels by Oles Gonchar]. *Filolohichni studii. Naukovyi visnyk Kryvorizkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, 13, 350–355. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhSt_2015_13_51 (data zvernennia: 02.04.2025) [in Ukrainian].
10. Stadnik, I. O. (2015). Kontsept *WAR/VIINA* v dyskursi poezii viiskovoi tematyky: perekladoznachnyi aspekt [Concept of *WAR/VIINA* in the military-themed poetry: translational approach]. *Molodyi vchenyi*, 5 (3), 21–26. Retrieved from: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_5\(3\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_5(3)_7) (data zvernennia: 22.04.2025) [in Ukrainian].
11. Iavorska H. M. (2016). Kontsept *VIINA*: semantyka i prahmatyka [The concept of WAR: semantics and pragmatics. Strategic priorities.] *Stratehichni priorytety. Seriya: Filosofiia*, 1, 14–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/spa_2016_1_4 (data zvernennia: 12.04.2025) [in Ukrainian].
12. Agar, M. H. (1987). Political talk: Thematic analysis of a policy argument. *Power through discourse* / L. Kedar (ed.). Norwood, NJ: Ablex, 113–126.
13. Ball, C. N. (1996). Tutorial: Concordances and Corpora. Retrieved from: <http://www.georgetown.edu/cball/corpora/tutorial.html> (data zvernennia: 12.04.2025).
14. Sinclair, J. (1991). Corpus, Concordance, Collocation. Oxford, UK: Oxford University Press.
15. Deese, J. (1962). On the structure of associative meaning. *Psychological Review*, 69 (3), 161–175.
16. Tay, D. Z. (2014). Lakoff and the Theory of Conceptual Metaphor. *Bloomsbury Companion to Cognitive Linguistics* / J. Littlemore, J. Taylor (eds.). Bloomsbury Academic: An imprint of Bloomsbury Pub. Plc., 49–60.

SOURCES OF ILLUSTRATIVE MATERIAL

17. Promovy ta zvernennia. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/news/speeches> (data zvernennia: 30.03.2025).
18. Sketch Engine. Retrieved from: <http://www.sketchengine.co.uk> (data zvernennia: 11.04.2025).